

Lyrisk sang mot netthets

En knyttneve. En politisk stand up-romanse. Slik omtaler komponist Cecilie Ore verket: «Who do you think you are?»

[Ann Christiansen](#)

Oppdatert: 29.apr. 2014 11:43

Tekstene om sjikane og trusler er nå satt sammen for å fungere i en dramatisk sammenheng.

– Jeg gleder meg veldig til å gjøre det. Crash i kunsten, det trives jeg med - deilig, sier operasanger Eir Inderhaug.

«Skal jeg fortelle deg hva jeg fant i mailboksen i dag?»

Spørsmålet gjentas flere ganger i den seks minutter lange romansen (liten lyrisk sang eller musikkstykk) om trakassering av kvinner i det offentlige rom. Komponisten kaller det en antiromanse, en politisk stand up-romanse.

– Eir skal kunne reise seg opp hvor som helst og synge dette i en hvilken som helst forsamling, sier Ore, som har skrevet teksten sammen med dramaturg Bibbi Moslet.

[«Du er ikke egnet for videre reproduksjon og burde skytes»](#)

Urfremføring

Urfremføringen er 8. mai i Nasjonalgalleriet, under Oslo Griegfestival, der Ore er årets festivalkomponist. Det blir også fremført 11. mai samme sted.

Og dette finner kvinnen i sin mailboks.

«Hold kjeften, din hore. Du fortjener å bli voldtatt»

– Jeg ønsket å fornye romanseformen. Romanser er knyttet til romantikken, basert på lyriske tekster. Utgangspunktet var å skrive en romanse om nåtiden. Vi må gå inn i samtiden, sier Ore, som tar for seg trusler mot kvinner, sett i lys av ytringsfrihet, 200-årsjubileet og Grunnlovens paragraf 100: «Det paaligger Statens Myndigheder at

lægge Forholdene til Rette for en aaben og opplyst offentlig Samtale».

– Som samfunn har vi et problem hvis kvinner blir trakassert og truet ut av offentligheten, sier komponisten.

«Jeg skal kutte opp kroppen din i biter og henge dem på en kjøttkrok»

– Utfordringen er at man ikke vet hvem som kommer med truslene. Det er helt anonyme personer – det kan være en spinkel 14-åring eller en voksen halvkriminell. Samtidig vet du aldri om det er en som mener alvor. Og du vil ikke at andre i dine omgivelser, barna, skal lide av at det er mennesker som ikke liker dine synspunkter, sier Inderhaug.

[Svensk TV-program stiller netttroll til veggs](#)

Naken sang

Her er bare naken sang, ingen instrumenter å gjemme seg bak.

- Kjempemorsomt, jeg elsker sånn. Det skal ikke være enkelt. Jeg er livredd, smiler sangeren som nå jobber hardt med å finne ut hvordan hun skal gripe an verket.

Hun merker at hun må ironisere. Og sier at noe av det hun liker godt ved romansen, er at den høyst sannsynlig vil forandre seg for hver gang hun fremfører den.

«Jeg skal få deg til å smake ditt eget blod og tørke av hendene mine med glede»

– Det virker som det å være anonym, er et klippekort til å oppføre seg brutalt og primitivt. Språkbruken vitner om dyp kvinneforakt. Vi vil si at vi ikke lar oss skremme. La oss få det på bordet så trollene kan sprekke, sier Ore.

Stalkere

– Har dere opplevd trusler og sjikane selv?

– På 90-tallet fikk jeg brev. Jeg var ung og singel, med en del rare stalkere. Jeg gikk til slutt over til å ha en postboksadresse. Jeg kan bare forestille meg hvordan profilerte kvinner har det i dag, sier Inderhaug.

«2014 – hva feirer vi? »

- *Slik avsluttes verket. Deprimerende slutt?*

– Det kommer an på hvordan man gjør det. Det er hårfin balanse mellom ironi, distanse, alvor og humor. Dette mannlige raseriet er i grunnen litt komisk, mener Inderhaug.

– *Er verket vanskelig å fremføre?*

– Uttrykksmessig ja, teknisk nei. Det er også et stykke teater, jeg må gjøre trusselen reell. Jeg vil at folk skal huske det – og tenke. Det er crash i kunsten, det trives jeg med – deilig, sier sangeren.

– *Er det den moderne kunstnerens oppgave å ta tak i temaer som dette?*

– Etter flere tiår med introvert kunst, er det nå mulig å være mer politisk igjen. Kunsten må alltid forholde seg til sin samtid – og da kan man ikke lukke øynene. Problemene vi tar opp, kan ikke ties i hjel. De kan kun synges i hjel, sier Ore.

Mer seksualisert hets

Kvinner er utsatt for en annen type hets enn menn, en mer seksualisert hets, sier Karoline Andrea Ihlebæk, forsker ved Institutt for medier og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo.

– **Det er et stort problem for kvinner i offentligheten å oppleve den formen for hets. Skal man være med i den offentlige debatten må man være hardhudet, sånn har det alltid vært, men når kommentarene kommer fra mange steder, blir værende på nettet og kommer fra mange nettfora, kan presset bli voldsomt.**

Hun mener det er viktig å fokusere på et samfunnsproblem gjennom kunst.

– I dag kan alle ytre seg i offentligheten, samtidig er vi blitt mer sårbare. Det er klart at hvis folk føler seg truet til taushet, er det et stort demokratisk problem, sier Ihlebæk.

- Midt i vårt felt

Who do you think you are? er støttet av Fritt Ord og Norsk Komponistforening.

– **Hva skjer med ytringsfriheten når trusler holder oss fra å ytre oss. Det er midt i vårt felt på mange måter. Det blir spennende å se hva slags romanse det blir, sier Fritt Ords direktør, Erik Rudeng.**

– Rene musikkproduksjoner støtter vi ikke. Men i dette tilfelle er det en eksperimentell utfordring knyttet til en tematikk som vi oppfatter som veldig samtidig, men som også har et langt kapittel med vold, voldtekt og drap. Et interessant fremstøt, mener han.

Mer politisk

Åse Hedstrøm, styreleder i Norsk Komponistforening, er stolt over at foreningen har sterke kvinnestemmer som involverer seg i samfunnet.

– Cecilie Ore og Bibbi Moslet tar opp høyaktuelle temaer som ytringsfrihet i digitale medier og psykisk og fysisk vold mot kvinner. Det er viktig at komponister forholder seg til sin egen samtid og at kunsten tar plass og er synlig. Det er tillatt å være mer politisk nå enn før, sier Hedstrøm.

Publisert: 29.apr. 2014 11:43